

U-LEAD

З ЄВРОПОЮ

ЗАПРОВАДЖЕННЯ СЕРЕДНЬОСТРОКОВОГО БЮДЖЕТНОГО ПЛАНУВАННЯ НА РІВНІ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ

Галина Маркович,
експерт з питань управління державними фінансами та
місцевого бюджетування

квітень 2021 р.

Європейський Союз

співпраця з
німеччиною
DEUTSCHE ZUSAMMENARBEIT

Швеція
Sverige

Polish aid

MINISTRY OF
FOREIGN AFFAIRS
OF DENMARK

ESTONIA
DEVELOPMENT COOPERATION

Міністерство
цифрової трансформації
України

Міністерство розвитку
громад та територій України

СЕРЕДНЬОСТРОКОВЕ БЮДЖЕТНЕ ПЛАНУВАННЯ (ССБП) це:

послідовна та передбачувана бюджетна політика, яка дозволить забезпечити фінансову стабільність

прогнозованість та ефективність бюджетних видатків, що сприяє підвищенню якості державних послуг

посилення бюджетної дисципліни і встановлення чітких правил роботи, яких дотримуються усі учасники бюджетного процесу

ССБП - ІНСТРУМЕНТ РОЗВ'ЯЗАННЯ ВАЖЛИВИХ ПИТАНЬ:

спрямування фінансових ресурсів держави і місцевих органів влади у відповідності з їх стратегічними пріоритетами

посилення фіскальної дисципліни та стійкості державних фінансів шляхом встановлення граничних значень видатків і дефіциту бюджету

більш ефективне використання бюджетних коштів через:
- підвищення прогнозованості фінансових потоків
- надання розпорядникам гарантій наявності коштів у середньостроковому періоді

підвищення ефективності бюджетного процесу та фінансової дисципліни

посилення прозорості та ефективності витрачання бюджетних коштів

сприяння розвитку інвестиційної привабливості регіону

МЕТА СЕРЕДНЬОСТРОКОВОГО ПЛАНУВАННЯ

- ❖ створити ефективний механізм управління бюджетним процесом
- ❖ встановити зв'язок між стратегічними цілями та можливостями бюджету у середньостроковій перспективі

Це дозволить оцінити:

- фінансові потреби, необхідні для здійснення запланованих цілей
- баланс між надходженнями та видатками на кожний рік прогнозу

ЦІЛІ СЕРЕДНЬОСТРОКОВОГО ПЛАНУВАННЯ

- визначення загальних цілей бюджетної політики та забезпечення відкритості у їх досягненні впродовж багатьох років

- визначення і дотримання чітких пріоритетів у сфері бюджетних видатків

- удосконалення розподілу бюджетних коштів, спрямованих на досягнення стратегічних пріоритетів

- підвищення відповідальності головних розпорядників бюджетних коштів за ефективне та раціональне використання бюджетних коштів

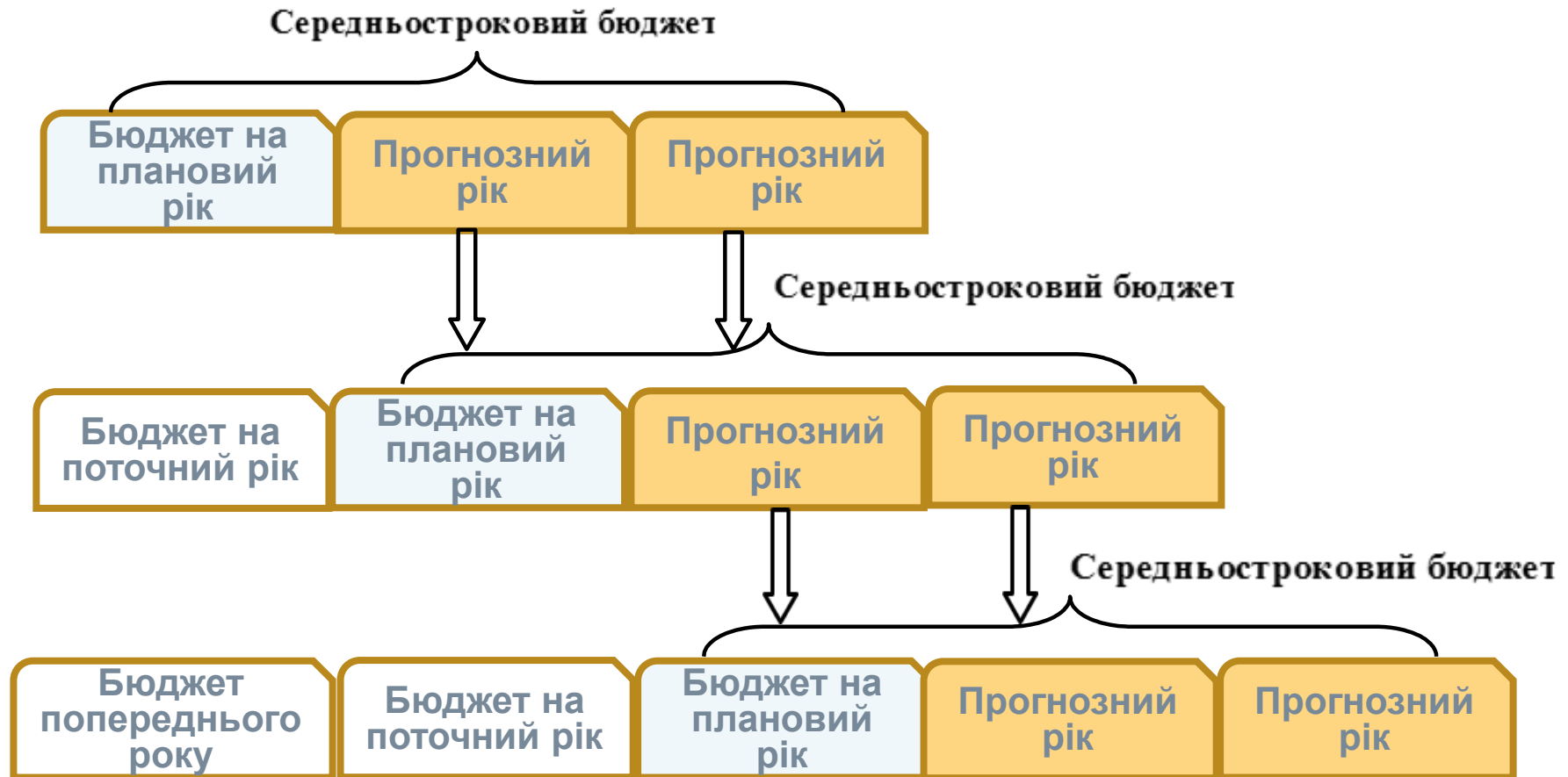

- посилення загального бюджетного контролю

ПЕРЕВАГИ СЕРЕДНЬОСТРОКОВОГО ПЛАНУВАННЯ

- базується на чітко сформульованих цілях і пріоритетах бюджетної політики
- дає оцінку можливості реалізації як поточної політики, так і місцевої стратегії розвитку
- надає бюджетному процесу риси безперервності й наступності
- покращує ефективність розподілу бюджетних коштів, підвищуючи прозорість і підзвітність у бюджетному процесі
- підвищує відповідальність головних розпорядників щодо розподілу та використання бюджетних коштів

БЕЗПЕРЕРВНІСТЬ ТА ПОСЛІДОВНІСТЬ БЮДЖЕТНОГО ПРОЦЕСУ

КЛЮЧОВІ ЕЛЕМЕНТИ ССБП *(визначені Єврокомісією)*

- Строк планування** Має становити 3-4 роки, враховуючи поточний рік
- Обмеження видатків** Практика свідчить, що найефективнішими є середньострокові плани, які встановлюють ліміти видатків
- Адекватне прогнозування доходів** Надходження до бюджетів різних рівнів мають прогнозуватися відповідно до економічної ситуації. Ступінь деталізації прогнозу надходжень повинен відповідати ступеню деталізації видатків
- Аналіз відхилень** Усі відхилення від плану мають ретельно вивчатися та пояснюватися. Також слід вивчати і поведінку учасників бюджетного процесу, що призвела до виникнення відхилень
- Складання декількох сценаріїв** Прогноз макроекономічних показників повинен передбачати декілька сценаріїв, щоб забезпечити можливість застосовувати різні інструменти фіскального регулювання
- Законодавча прив'язка ССП до бюджету** Законодавство щодо бюджетного процесу повинно містити офіційно затверджений механізм взаємодії із середньостроковими прогнозами, щоб ССБП справляло реальний вплив на бюджетний процес
- Ефективний моніторинг та механізми коригування** Макроекономічна ситуація має ретельно контролюватися. У разі виникнення відхилень від плану слід заздалегідь передбачати програму дій, які становитимуть реакцію на ці відхилення

ЛИТВА

- ❖ Планові показники державного та місцевих бюджетів готуються на **3 бюджетні роки**
- ❖ **Проекти фінансових показників бюджетів** на відповідний рік **можуть відхилитися від запланованих** показників зведеного відповідного бюджету на три бюджетні роки, затверджених Сеймом, лише у випадку, коли уряд письмово подає до Сейму роз'яснення щодо того, як зміни відображають нові пріоритети економічної політики
- ❖ **На основі середньострокового сценарію економічного розвитку готуються проекти основних агрегованих показників бюджетів на 3 бюджетні роки**, а також відбувається планування асигнувань, на основі яких визначаються стелі видатків для кожного розпорядника коштів на три роки
- ❖ На їх основі коригуються проекти трирічних інституційних стратегічних планів дій та прогнозні показники державного бюджету
- ❖ І хоча Закон про бюджет затверджується на один бюджетний період, **Сейм затверджує планові агреговані показники доходів та видатків бюджетів** (за винятком асигнувань з державного бюджету, що виділяються на муніципальні бюджети) **на 3 бюджетні роки**

ЛАТВІЯ

- ❖ **Середньостроковий період – 3 роки** (*плановий рік і наступні за ним два роки*)
- ❖ Середньострокове планування бюджету передбачає затвердження закону про державний бюджет на один рік та визначення гранично допустимих рівнів витрат на наступні два роки
- ❖ **Починаючи з 2012 року – розробляється Закон про середньостроковий бюджет**, який має бути затверджений Сеймом, таким чином гарантуючи, що фінансові показники, включені до закону, мають бути досягнуті, є юридично обов'язковими та повинні лягти в основу річного закону про державний бюджет.
- ❖ **Пояснення до Закону про середньостроковий бюджет зокрема містять:** інформацію про середньостроковий прогнозований макроекономічний розвиток та оцінку ризиків, цілі фіскальної політики та заходи, необхідні для їх реалізації, прогнози податкових та неподаткових надходжень, інформацію про динаміку державного боргу, методи розрахунку фіскальних показників та пояснення до них.
- ❖ **Показники першого року середньострокового періоду деталізовані у відповідному Законі про державний бюджет.**

ВЕЛИКОБРИТАНІЯ

- ❖ Використовується середньострокове бюджетне планування **на 3 роки**.
- ❖ Плани прогнозних оцінок **переглядаються кожні два роки**, після чого середньострокове планування бюджету зміщується на наступні два роки.
- ❖ **Під час планування і здійснення контролю державних видатків у середньостроковій перспективі дотримуються двох основних правил:**
 1. Уряд може брати **позики лише з метою їх інвестування**, а не для фінансування поточних витрат.
 2. **Співвідношення чистого державного боргу і ВВП повинно утримуватись на визначеному законодавчому рівні.**
- ❖ **Особливість** - розпорядники бюджетних коштів мають право переносити невикористані кошти у планах видатків з одного року на інший

ШВЕЦІЯ

- ❖ **Законодавчо обов'язкове, здійснюється на 3 роки.**
- ❖ **Є основою для складання щорічного бюджету.**
- ❖ **Середньострокове бюджетне планування ґрунтується на принципі трирівневого складання фіскального плану:**

I етап - уряд формує фіскальну політику, встановлюючи цільові макроекономічні показники – обсяги дефіциту або профіциту бюджету у відсотках від ВВП;

II етап - трансформація визначених урядом цілей у граничні обсяги видатків. Обмеження видатків, що складається на три роки, має юридичну силу: закон забороняє у бюджеті поточного року передбачити обсяг видатків, що перевищує встановлені середньостроковим планом ліміти;

III етап - уряд формує план видатків так, щоб загальна їх сума була дещо меншою за встановлений граничний обсяг, визначений на II етапі. Така різниця називається «запасом бюджету» і формується з метою захисту державних фінансів від перевищення запланованого ліміту видатків на випадок непередбачуваних обставин.

НІМЕЧЧИНА

- ❖ **Закон про бюджетні принципи передбачає обов'язкове фінансове планування на 5 років.**
- ❖ **Середньострокове бюджетне планування здійснюється щороку на 3 роки наперед і допускає коригування та уточнення раніше запланованих показників.**
- ❖ **В основі середньострокового планування лежить обмеження рівня видатків.**
- ❖ **Мета середньострокового планування - встановлення пріоритетів згідно з бюджетно-податковою політикою уряду, а також утримання надмірного попиту на бюджетні видатки**
- ❖ **На кожний рік передбачаються нерозподілені планові резерви на випадок подальшого зростання цін та прийняття нових програм.**
- ❖ **Призначення, що виділяються розпорядникам коштів, є меншими, ніж закладені в бюджет видатки, оскільки загальний запланований резерв включено в прогноз кожного з наступних років для покриття додаткових витрат.**

РУМУНІЯ

- ❖ **Термін середньострокового бюджетного планування - 3 роки.**
- ❖ **Уряд затверджує фіскальну та бюджетну стратегії**, яка включає результати виконання бюджету за останні два роки, **прогнози на поточний бюджетний рік і 3 наступні роки** на рівні бюджетних видатків за економічною і функціональною класифікаціями та за доходами.
- ❖ **Стратегія містить «стелі» для загального балансу бюджету та видатків на оплату праці** протягом наступних трьох років.
- ❖ **Доходи**, зазначені у бюджеті, **розраховані на консервативних прогнозах** розвитку економіки, тобто фактично – це мінімум того, що можна отримати.
- ❖ **Бюджетні витрати – це максимум того, що можна використати.** Закон забороняє перевитрату коштів чи використання їх не за призначенням, вказаним у бюджеті.

ПОЛЬЩА

- ❖ Мінфін готує **базовий сценарій прогнозних показників бюджету на 3 роки**
- ❖ Паралельно готуються **макропрогнози, прогнози доходів та видатків, які обновлюються тричі на рік**
- ❖ **Механізми планування показників бюджету на середньострокову перспективу:**
 - **прогнозування обсягів доходів** здійснюється на підставі інформації, отриманої від різних структурних підрозділів Мінфіну та інших відомств, із застосуванням технік для прогнозування та спеціальних статистичних методів
 - **визначення та дотримання бюджетних зобов'язань:** запровадження обмежень (стель) по відношенню до майбутніх видатків
 - **пріоритезація видатків:** розробка узгоджених векторів реалізації політики або змін до неї, які визначаються до початку бюджетних дебатів, огляд видатків
 - **відповідальність учасників бюджетного процесу:** органи влади, міністерства, розпорядники бюджетних коштів несуть відповідальність за будь-яке суттєве необґрунтоване відхилення фактичних показників від багаторічних планових показників

СЛОВЕНІЯ

- ❖ Середньостроковий бюджет готується на **3-річний період**
- ❖ **Прогнози, що використовуються для розробки бюджету на середньостроковий період:**
 - **Макроекономічний прогноз:** оцінка показників макроекономічного розвитку, зокрема ВВП, рівня інфляції, зайнятості, безробіття
 - **Прогноз надходжень** до бюджету на середньостроковий період: визначення доходів для всього сектору державного управління, його підсекторів та окремих розпорядників коштів на підставі показників податкових надходжень, неподаткових доходів, грантів та трансфертів
 - **Засади фіскальної політики** на середньострокову перспективу: середньострокові цільові показники – загальний обсяг видатків, дефіцит, борг та витрати на його обслуговування, визначення та кількісна оцінка потенційних ризиків
 - **Прогноз витрат** бюджету на середньостроковий період: представлення більш детальних прогнозів витрат у розрізі бюджетних програм, кодів бюджетної класифікації, ГРК

СЕРЕДНЬОСТРОКОВЕ БЮДЖЕТНЕ ПЛАНУВАННЯ НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ

Бюджетний кодекс України *(далі - БКУ):.*

- ✓ **ст. 75-1** - врегульовано питання складання та схвалення прогнозу місцевого бюджету *(далі - Прогноз)*
- ✓ **ст. 3** - визначено середньостроковий період *(плановий та наступні за плановим два бюджетні періоди)*
- ✓ **ст. 33** - визначено термін схвалення КМУ Бюджетної декларації *(до 1 червня)*, основні положення якої враховуються при складанні Прогнозу

Накази та інструкції Мінфіну:

- ✓ затверджує типову форму Прогнозу
- ✓ визначає організаційно-методологічні засади складання Прогнозу

- ❑ **Місцева державна адміністрація/виконавчий комітет місцевої ради:**
 - **затверджує** план заходів зі складання Прогнозу
 - **схвалює** Прогноз *(не пізніше 1 вересня року, що передує плановому)*
 - **подає** Прогноз до місцевої ради *(у 5-денний строк після схвалення)*

- ❑ **Місцевий фінансовий орган:**
 - **здійснює координацію** процесу складання Прогнозу
 - **складає Прогноз** спільно з іншими головними розпорядниками бюджетних коштів

- ❑ **Місцева рада** - розглядає Прогноз у порядку, визначеному радою

ПОВНОВАЖЕННЯ МІСЦЕВИХ ФІНАНСОВИХ ОРГАНІВ

Здійснює загальну координацію процесу підготовки Прогнозу

Готує та подає на затвердження місцевій державній адміністрації/виконавчому органу місцевої ради план заходів зі складання Прогнозу

Визначає тенденції виконання дохідної та видаткової частини бюджету на підставі аналізу звітів про його виконання у попередніх та поточному бюджетних періодах

Формує показники
Прогнозу

- ✓ прогнозує обсяги доходів місцевого бюджету
- ✓ визначає обсяги фінансування місцевого бюджету
- ✓ визначає обсяги повернення кредитів до місцевого бюджету
- ✓ визначає орієнтовні граничні показники видатків місцевого бюджету та надання кредитів

ПОВНОВАЖЕННЯ МІСЦЕВИХ ФІНАНСОВИХ ОРГАНІВ

Розробляє та доводить до ГРК

- ✓ Інструкції з підготовки пропозицій до Прогнозу
- ✓ орієнтовні граничні показники видатків місцевого бюджету та надання кредитів на середньостроковий період

Здійснює аналіз поданих ГРК пропозицій до Прогнозу

- Аналіз здійснюється на відповідність:**
- ✓ доведеним орієнтовним граничним показникам видатків місцевого бюджету та надання кредитів;
 - ✓ вимогам доведених Інструкцій

Керівник місцевого фінансового органу приймає рішення про включення пропозицій ГРК до Прогнозу

Спільно з ГРК складає Прогноз за типовою формою, визначеною Мінфіном

Подає Прогноз місцевій держадміністрації/виконавчому комітету місцевої ради

Готують та подають
фінансовому органу
пропозиції до
Прогнозу

Беруть участь в:

Пропозиції готуються з урахуванням:

- ✓ Інструкцій, доведених фінансовим органом;
- ✓ орієнтовних граничних показників видатків та надання кредитів;
- ✓ програмних документів щодо розвитку відповідної галузі;
- ✓ місцевих програм, затверджених радою
- ✓ погоджувальних нарадах щодо узгодження показників до Прогнозу
- ✓ засіданнях під час розгляду Прогнозу в місцевій раді

ПОВНОВАЖЕННЯ ІНШИХ УЧАСНИКІВ БЮДЖЕТНОГО ПРОЦЕСУ

Готують та подають фінансовому органу інформацію, необхідну для складання Прогнозу, в терміни визначені Планом заходів зі складання прогнозу місцевого бюджету

Беруть участь у нарадах щодо складання Прогнозу *(з питань відповідно до компетенції)*

Примітка: інші учасники бюджетного процесу:

- структурний підрозділ, до повноважень якого належать питання соціально-економічного розвитку;
- інші структурні підрозділи місцевої державної адміністрації/ виконавчого органу місцевої ради;
- орган, що контролює справляння надходжень до бюджету;
- територіальний орган статистики

КАЛЕНДАР СКЛАДАННЯ ПРОГНОЗУ МІСЦЕВОГО БЮДЖЕТУ

Основні кроки складання Прогнозу

Терміни

Визначення тенденції виконання дохідної та видаткової частини бюджету на підставі аналізу звітів про його виконання у попередніх та поточному бюджетних періодах

Травень-
червень

Доведення до ГРК організаційно-методологічних засад складання Прогнозу, визначених МФУ, та інструктивного листа щодо основних організаційних засад процесу підготовки пропозицій до Прогнозу

до 05 червня

Прогнозування доходів, визначення обсягів фінансування, повернення кредитів та орієнтовних граничних показників видатків та надання кредитів **на середньостроковий період**

до 25 червня

Розроблення та доведення до ГРК інструкцій з підготовки пропозицій до Прогнозу та орієнтовних граничних показників видатків та надання кредитів з місцевого бюджету на середньостроковий період

до 5 липня

КАЛЕНДАР СКЛАДАННЯ ПРОГНОЗУ МІСЦЕВОГО БЮДЖЕТУ

Основні кроки складання Прогнозу

Терміни

Подання ГРК фінансовому органу пропозицій до прогнозу місцевого бюджету

до 15 липня

Здійснення аналізу поданих ГРК пропозицій до прогнозу місцевого бюджету, проведення погоджувальних нарад з ГРК щодо узгодження показників прогнозу та прийняття рішення стосовно їх включення до прогнозу місцевого бюджету

до 12 серпня

Підготовка прогнозу місцевого бюджету та його подання місцевій державній адміністрації/виконавчому комітету місцевої ради

до 15 серпня
(граничний термін)

Розгляд та схвалення прогнозу місцевого бюджету місцевою державною адміністрацією/виконавчим комітетом місцевої ради

до 1 вересня
(граничний термін)

Подання прогнозу місцевого бюджету разом з фінансово-економічними обґрунтуваннями місцевій раді для розгляду у порядку, визначеному радою

у 5-денний строк
після прийняття
(граничний термін)

ІНСТРУКЦІЇ З ПІДГОТОВКИ ПРОПОЗИЦІЙ ДО ПРОГНОЗУ

- ❖ Інструкції розробляє фінансовий орган і доводить до ГРК
- ❖ Інструкції визначають вимоги до складання Прогнозу, зокрема, в частині:
 - визначення ГРК цілей державної політики, реалізацію яких він забезпечуватиме та показників їх досягнення;
 - здійснення розрахунків видатків;
 - надання обґрунтувань стосовно додаткових витрат, пов'язаних з досягненням цілей державної політики; щодо необхідності передачі окремих бюджетних програм від одного ГРК до іншого тощо;
 - термінів подання відповідної інформації
- ❖ Інструкції можуть запроваджувати додаткові фінансові обмеження організаційні та інші вимоги

ВАЖЛИВО

Вимог, визначених Інструкціями, повинні дотримуватися усі ГРК

ПЛАН ЗАХОДІВ ІЗ СКЛАДАННЯ ПРОГНОЗУ

- ❖ Готується для забезпечення **своєчасного складання Прогнозу**
- ❖ **Затверджується:**
 - місцевим органом виконавчої влади (*місцева державна адміністрація/виконавчий орган місцевої ради*)
 - щороку – не пізніше 15 травня
- ❖ За рішенням місцевого органу виконавчої влади може затверджуватися **один план заходів із складання Прогнозу та проєкту** місцевого бюджету (*також не пізніше 15 травня*)
- ❖ **Готується з урахуванням положень Методичних рекомендацій** щодо підготовки та затвердження Бюджетного регламенту проходження бюджетного процесу на місцевому рівні – наказ Мінфіну від 31.05.2019 №228

ПЛАН ЗАХОДІВ ІЗ СКЛАДАННЯ ПРОГНОЗУ

Заходи з
підготовки
матеріалів для
складання
Прогнозу

Інші питання з
координації
діяльності
учасників процесу
під час складання
Прогнозу

**Що визначає
план заходів?**

Відповідальних
за підготовку
матеріалів

Конкретні
терміни подання
матеріалів

ПЛАН ЗАХОДІВ ІЗ СКЛАДАННЯ ПРОГНОЗУ

№ з/п	Зміст заходів	Термін виконання	Відповідальні за виконання
1.	Здійснення аналізу виконання місцевого бюджету у попередніх та поточному бюджетних періодах, виявлення тенденцій у виконанні дохідної та видаткової частин бюджету	Травень-червень	Місцевий фінансовий орган
2.	Доведення до ГРК організаційно-методологічних засад складання Прогнозу, визначених Мінфіном, та інструктивного листа щодо основних організаційних засад процесу підготовки пропозицій до Прогнозу	До 05 червня	Місцевий фінансовий орган
3.	Надання місцевому фінансовому органу основних прогнозних показників економічного і соціального розвитку території на середньостроковий період	До 10 червня	Структурний підрозділ місцевої держадміністрації, виконавчий орган місцевої ради, до повноважень якого належать питання соцекономрозвитку
4.	Надання місцевому фінансовому органу інформації щодо чисельності населення	До 10 червня	Територіальний орган статистики
5.	Підготовка та подання місцевому фінансовому органу разом з поясненнями (зокрема в частині фіскальних ризиків у майбутніх періодах) прогнозних обсягів доходів бюджету на середньостроковий період відповідно до типової форми прогнозу місцевого бюджету	До 15 червня	Орган, що контролює справляння надходжень до бюджету, структурні підрозділи місцевої держадміністрації, виконавчий орган місцевої ради
6.	Прогнозування обсягів доходів місцевого бюджету, визначення обсягів фінансування місцевого бюджету, повернення кредитів до місцевого бюджету та орієнтовних граничних показників видатків місцевого бюджету та надання кредитів з місцевого бюджету на середньостроковий період на підставі прогнозу соцекономрозвитку України та території, аналізу виконання місцевого бюджету в попередніх та поточному бюджетних періодах	До 25 червня	Місцевий фінансовий орган
7.	Підготовка та внесення змін до показників прогнозу місцевого бюджету на _____ роки на підставі інформації, визначеної відповідно до пункту 6	До 1 липня	Місцевий фінансовий орган

ПЛАН ЗАХОДІВ ІЗ СКЛАДАННЯ ПРОГНОЗУ

№ з/п	Зміст заходів	Термін виконання	Відповідальні за виконання
8.	Розроблення та доведення до ГРК інструкцій з підготовки пропозицій до Прогнозу та орієнтовних граничних показників видатків та надання кредитів з місцевого бюджету на середньостроковий період	До 5 липня	Місцевий фінансовий орган
9.	Надання місцевому фінансовому органу пропозицій до Прогнозу	До 15 липня	Головні розпорядники бюджетних коштів
10.	Здійснення аналізу поданих ГРК пропозицій до Прогнозу на відповідність доведеним орієнтовним граничним показникам видатків місцевого бюджету та надання кредитів з місцевого бюджету і вимогам доведених інструкцій	До 25 липня	Місцевий фінансовий орган
11.	Проведення погоджувальних нарад з ГРК щодо узгодження показників Прогнозу	До 5 серпня	Місцевий фінансовий орган, ГРК
12.	Доопрацювання Прогнозу за результатами проведених погоджувальних нарад та інформації, отриманої від структурних підрозділів місцевої держадміністрації, виконавчого органу місцевої ради	До 12 серпня	Місцевий фінансовий орган
13.	Подання Прогнозу до місцевої державної адміністрації, виконавчого органу місцевої ради	До 15 серпня (граничний термін)	Місцевий фінансовий орган
14.	Розгляд та схвалення Прогнозу	До 1 вересня (граничний термін)	Місцева державна адміністрація, виконавчий орган місцевої ради
15.	Подання Прогнозу разом із фінансово-економічним обґрунтуванням до місцевої ради для розгляду в порядку, визначеному радою	У п'ятиденний строк після його схвалення (не пізніше 6 вересня)	Місцева державна адміністрація, виконавчий орган місцевої ради
16.	Супровід розгляду питання щодо Прогнозу постійними комісіями місцевої ради та на пленарному засіданні місцевої ради в порядку, визначеному радою		Представники місцевої держадміністрації, виконавчого органу місцевої ради, ГРК

ПРОПОЗИЦІЇ ДО ПРОГНОЗУ МІСЦЕВОГО БЮДЖЕТУ

Хто готує пропозиції до Прогнозу?

ГРК за визначеними формами

Кому надаються пропозиції до Прогнозу?

фінансовому органу

Хто визначає форми пропозицій до Прогнозу?

Мінфін

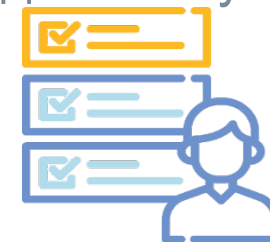

Станом на травень 2021 р. форми бюджетних пропозицій до Прогнозу не визначено (за інформацією Мінфіну проєкт наказу щодо затвердження форм в стадії узгодження із зацікавленими сторонами)

ПРОПОЗИЦІЇ ДО ПРОГНОЗУ МІСЦЕВОГО БЮДЖЕТУ

Джерела інформації для підготовки пропозицій до Прогнозу:

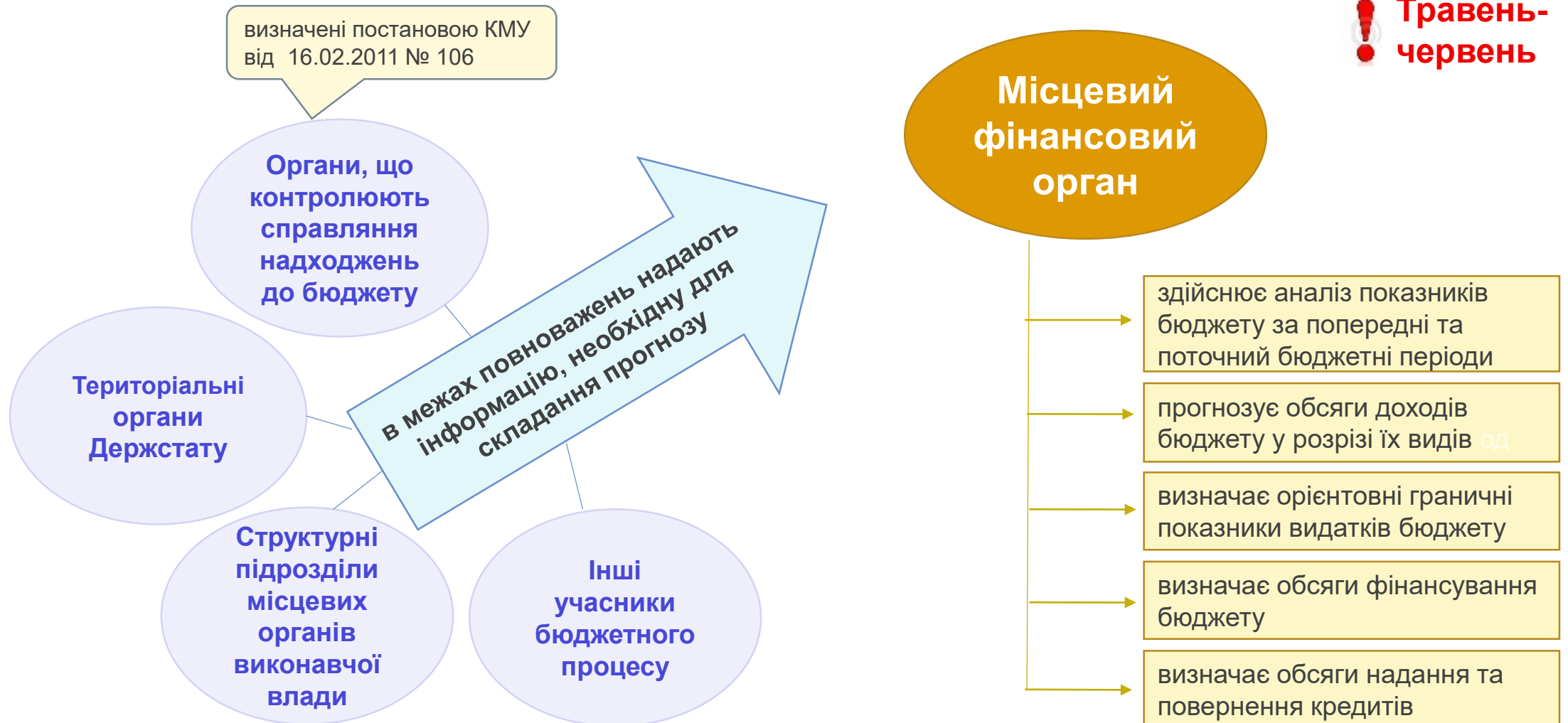
- **річний звіт** про виконання бюджету за попередній бюджетний період
- **інформація про досягнення цілей** державної політики у відповідній сфері діяльності з показниками їх досягнення за результатами попереднього бюджетного періоду
- **звіти про виконання паспортів бюджетних програм** за попередній бюджетний період
- **розпис місцевого бюджету** на поточний бюджетний період
- **паспорти бюджетних програм** на поточний бюджетний період
- **Прогноз місцевого бюджету**, схвалений у попередньому бюджетному періоді
- **план діяльності ГРК** на середньостроковий період

ОСНОВНІ КРОКИ ФІНАНСОВОГО ОРГАНУ ІЗ СКЛАДАННЯ ПРОГНОЗУ

Основні заходи - кроки 1 та 2

Основні заходи - крок 3

! до 05 липня

! до 15 липня

Матеріали, які надають ГРК:

Пропозиції щодо показників видатків та надання кредитів в розрізі бюджетних програм за функціональною та економічною класифікаціями

Розрахунки видатків за формами, наданими місцевим фінансовим органом, та фінансово-економічні обґрунтування

Пропозиції щодо передачі бюджетних програм від одного ГРК іншому

Інші положення і показники, необхідні для складання прогнозу місцевого бюджету

Основні заходи - крок 4

Міністерство
фінансів

Визначає організаційно-методичні засади складання Прогнозу
Затверджує типову форму Прогнозу

Місцеві фінансові
органи

Здійснюють координацію учасників бюджетного процесу з підготовки Прогнозу

Здійснюють аналіз поданих ГРК пропозицій до Прогнозу

Керівник місцевого фінансового органу приймає рішення про включення пропозицій ГРК до Прогнозу

Складають Прогноз

**II половина липня -
I половина серпня**

Основні заходи - крок 5

Місцевий фінансовий орган подає **Прогноз** до місцевої державної адміністрації/виконавчого органу ради для схвалення

до 15 серпня

Місцева державна адміністрація/виконавчий орган ради:

- ✓ Розглядає і схвалює Прогноз - **не пізніше 1 вересня**
- ✓ Подає Прогноз разом з фінансово-економічними обґрунтуваннями до місцевої ради - у **п'ятиденний строк** з дня схвалення

Місцева рада розглядає Прогноз у визначеному нею порядку

Фінорган у **п'ятиденний строк** після схвалення Прогнозу та його подання до місцевої ради надає Прогноз до Мінфіну з використанням автоматизованої інформаційно-аналітичної системи
Передбачено у проєкті наказу Мінфіну

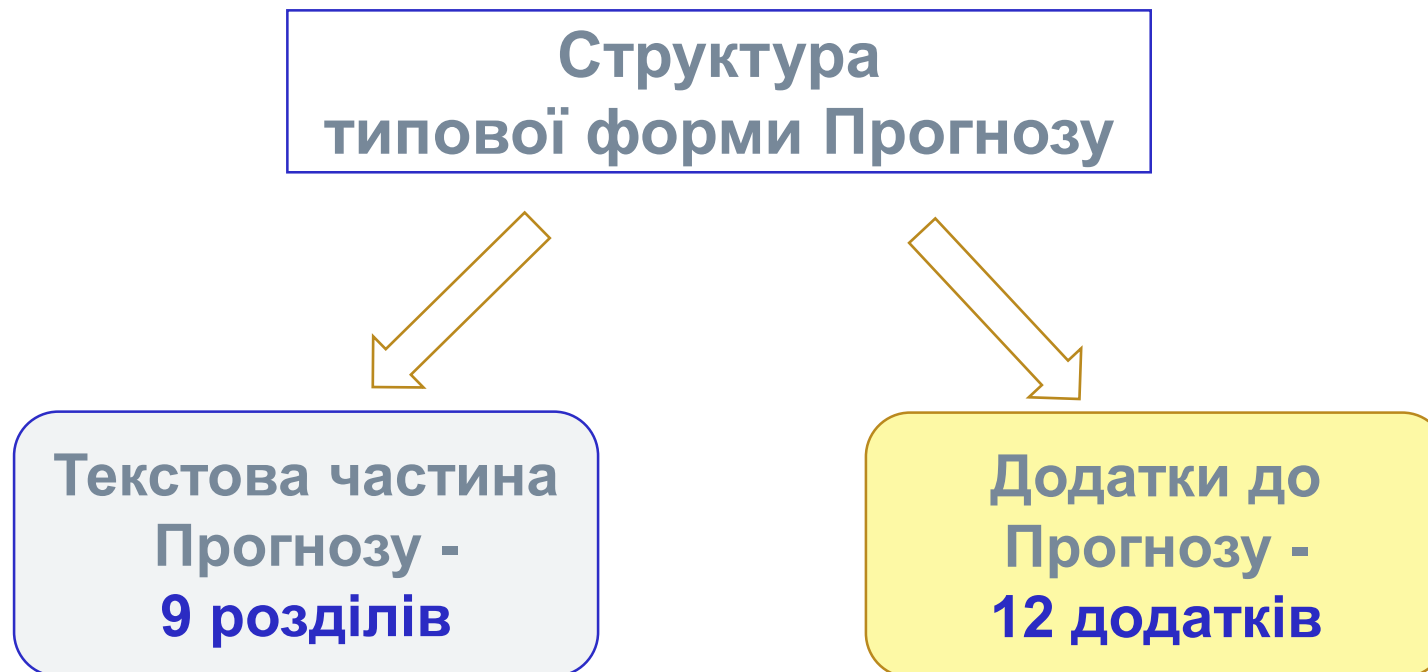
СКЛАДАННЯ ПРОГНОЗУ МІСЦЕВОГО БЮДЖЕТУ

Положення, які включає Прогноз - ч. 7 ст. 75-1 БКУ

- 1) **основні прогностні показники економічного і соціального розвитку** відповідної території, враховані під час розроблення прогнозу місцевого бюджету;
- 2) **загальні показники доходів і фінансування місцевого бюджету, повернення кредитів до місцевого бюджету, загальні граничні показники видатків місцевого бюджету та надання кредитів з місцевого бюджету (з розподілом на загальний та спеціальний фонди);**
- 3) **показники за основними видами доходів місцевого бюджету (з розподілом на загальний та спеціальний фонди);**
- 4) **показники дефіциту (профіциту) місцевого бюджету, показники за основними джерелами фінансування місцевого бюджету (з розподілом на загальний та спеціальний фонди), а також показники місцевого боргу, гарантованого Автономною Республікою Крим, обласною радою чи територіальною громадою міста боргу і надання місцевих гарантій;**
- 5) **граничні показники видатків місцевого бюджету та надання кредитів з місцевого бюджету головним розпорядникам бюджетних коштів (з розподілом на загальний та спеціальний фонди);**
- 6) **обсяги капітальних вкладень у розрізі інвестиційних проєктів, визначені в межах загальних граничних показників видатків місцевого бюджету та надання кредитів з місцевого бюджету;**
- 6-1) **положення щодо взаємовідносин місцевого бюджету з іншими місцевими бюджетами (включаючи показники, необхідні для складання прогнозів інших місцевих бюджетів);**
- 7) **інші показники і положення, необхідні для складання проєкту рішення про місцевий бюджет.**

ТИПОВА ФОРМА ПРОГНОЗУ (проект)

Станом на травень 2021 р. проєкт наказу Мінфіну про затвердження Типової форми прогнозу місцевого бюджету та Інструкції щодо його складання розміщено на офіційному сайті Мінфіну у розділі «Проекти нормативно-правових актів у 2021 р.»

Текстова частина типової форми *(з урахуванням положень ст. 75-1 БКУ)*

I. Загальна частина

II. Основні прогностичні показники економічного та соціального розвитку

III. Загальні показники бюджету

IV. Показники доходів бюджету

V. Показники фінансування бюджету, показники місцевого боргу, гарантованого Автономною Республікою Крим, обласною радою чи територіальною громадою міста боргу і надання місцевих гарантій

VI. Показники видатків бюджету та надання кредитів з бюджету

VII. Бюджет розвитку

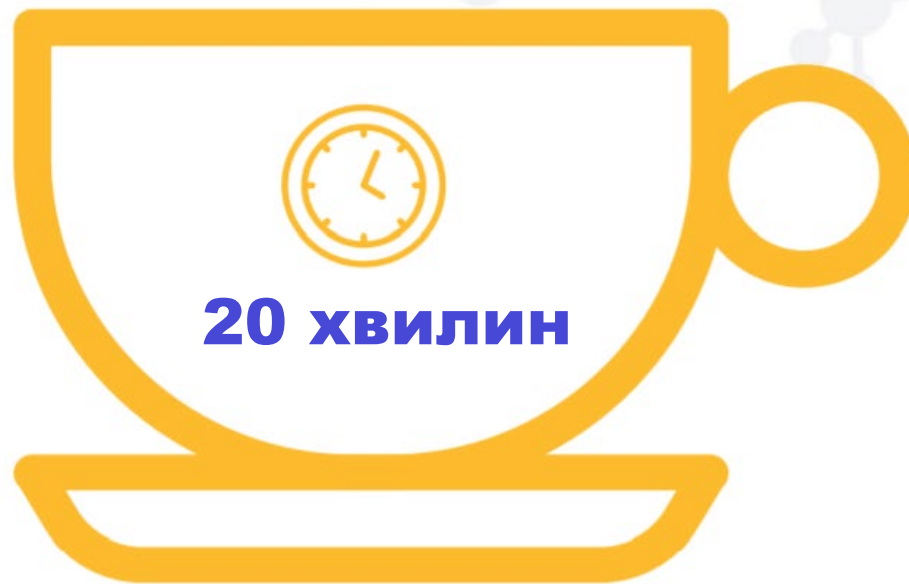

VIII. Взаємовідносини бюджету з іншими бюджетами

IX. Інші положення та показники прогнозу бюджету

Перерва

20 хвилин

ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ СКЛАДАННЯ ПРОГНОЗУ МІСЦЕВОГО БЮДЖЕТУ

Розділ I - відображається інформація щодо:

- ❖ **нормативно-правових актів**, на яких ґрунтується Прогноз на середньостроковий період
- ❖ **відповідність цілям та пріоритетам**, визначених у прогностичних та програмних документах соціально-економічного розвитку України і відповідної території
- ❖ **мети Прогнозу** місцевого бюджету, як документу середньострокового бюджетного планування
- ❖ **основних завдань** бюджетної політики відповідної території на середньостроковий період
- ❖ **цілей та очікуваних результатів**, яких планується досягти у середньостроковій перспективі в рамках виконання завдань Прогнозу
- ❖ **можливих ризиків невиконання** прогностичних показників та заходів з мінімізації впливу фінансових ризиків на показники бюджету
- ❖ **інших положень та показників**, які стосуються цього розділу Прогнозу

Мета прогнозу

- ❖ має встановлювати передбачуваність та послідовність бюджетної політики, взаємозв'язок Прогнозу бюджету із цілями стратегічних документів
- ❖ має бути спрямованою на ефективне управління бюджетними коштами задля покращення ефективності надання публічних послуг.

Основні завдання бюджетної політики на середньострокову перспективу

- мають передбачати шляхи досягнення мети.
- при формулюванні кожного завдання доцільно визначати загальний підхід до його реалізації.
- відображаються наміри місцевого органу влади стосовно підвищення якості та прозорості управління місцевими фінансами.

Мету і завдання прогнозу місцевого бюджету **доцільно доводити до ГРК** разом з орієнтовними граничними показниками видатків та надання кредитів

Можливі ризики невиконання прогностичних показників

Для чого ідентифікувати ризики?

- У рамках Прогнозу завжди існує ряд сфер, які, у разі коливання деяких основних припущень, можуть призвести до зміни Прогнозу

Як ідентифікувати ризики?

- Шляхом визначення ключових факторів, що впливають на обсяг доходів і видатків та/або на якість надання послуг та аналізу, наскільки оцінка цих факторів може змінитись внаслідок обставин, на які місцевий орган влади має або не має вплив

Ризики доцільно ідентифікувати, як **значні, середні та незначні**, а також розробляти заходи з їх мінімізації у вигляді матриці

Можливі ризики невиконання показників

Можна визначити три групи ризиків:

- ризики, що виникають, як правило, поза бюджетною сферою, або ризики зовнішнього середовища, зокрема, **ризик інфляції, ризик зниження платоспроможності платників податків, ціновий ризик тощо**
- ризики, які бюджетна система генерує сама, зокрема **ризик ритмічності надходжень (витрат), ризик структури доходів (витрат) бюджету, ризик залежності від зовнішніх джерел тощо**
- ризики, поява яких носить імовірнісний характер, або ризики випадку, зокрема, **ризик помилки, ризик об'єктивної непередбачуваності ситуації, ризик економічної кризи тощо**

Заходи з мінімізації впливу ризиків

Розрізняють такі види заходів з мінімізації ризиків:

- управлінського та фінансового характеру
- оцінені у вартісному виразі і такі, що не мають вартісної оцінки

Заходи з мінімізації впливу можуть повторюватись за різними ризиками

Розділ II - відображається Інформація щодо:

- поточного стану соціально-економічного розвитку відповідної території та очікуваних результатів їх досягнення до кінця поточного року
- цілей та пріоритетів соціально-економічного розвитку відповідної території на середньостроковий період
- основних прогностичних макропоказників економічного і соціального розвитку України та основних прогностичних показників розвитку території, відповідно до яких сформовано Прогноз
- положень та показників, визначених на відповідні бюджетні періоди Бюджетною декларацією, які враховані при визначенні показників Прогнозу на середньостроковий період
- інших положень та показників, які стосуються цього розділу Прогнозу

Опис поточного стану соціально-економічного розвитку

- опис стану за **6 місяців** поточного року та очікуваний стан за **поточний рік**
- **опис загальних параметрів** соціально-економічного розвитку таких як: види виробництва, інфляція, інвестиції тощо
- **опис деталізованих елементів соціально-економічного розвитку:**
 - за основними видами продукції виробництва у натуральному обсязі / вартісному обсязі (грн) / у обсязі на одну особу / у порівнянні з аналогічними показниками за 6 місяців попереднього року, причини зростання / скорочення обсягів;
 - ситуація з зайнятістю та оплатою праці тощо
- **опис загальних параметрів** соціально-економічного розвитку таких як: види виробництва, інфляція, інвестиції тощо;
- характеристики сценарію макроекономічного прогнозу, врахованого у розрахунках
- **причини позитивних / негативних тенденцій до кінця року** у відповідній сфері

Цілі та пріоритети соціально-економічного розвитку

Цілі та пріоритети мають описувати як зміниться стан економіки і громади в цілому у прогнозованому періоді.

Вони повинні охоплювати всю сукупність заходів, дій органу місцевого самоврядування, спрямованих на вирішення економічних, соціальних, екологічних проблем.

Цілі та пріоритети мають відображати бажане, обумовлене необхідністю задоволення потреб і запитів громади, її мешканців, соціальних груп за допомогою використання наявних ресурсів.

Наприклад: підвищення рівня життя населення, зменшення рівня тіньової економіки, залучення інвестицій у громаду тощо.

Положення та показники, враховані при підготовці Прогнозу

Макропоказники

Як правило, це можуть бути ВВП (у % до попереднього року), обмінний курс гривні, інфляція, індекс цін виробників тощо;

Показники громади

мають характеризувати галузі, що становлять основу економіки території, та інші основні параметри. Наприклад, обсяг та індекс реалізованої продукції, фонд оплати праці, середньомісячна заробітна плата тощо.

Показники Бюджетної декларації

податкової політики; розмір мінімальної заробітної плати; осадовий оклад працівника I тарифного розряду Єдиної тарифної сітки; прожитковий мінімум; зміни тарифів на комунальні послуги та енергоносії; міжбюджетні трансферти; тощо.

Показники громади мають бути якнайбільш реалістичними, щоб забезпечити максимальну реалістичність показників Прогнозу

Розділ III - відображається Інформація щодо:

- ❑ **загальних показників** доходів і фінансування бюджету, повернення кредитів до бюджету, загальних граничних показників видатків бюджету та надання кредитів з бюджету
- ❑ **врахування положень та показників, визначених Прогнозом**, схваленим у попередньому бюджетному періоді та **пояснення відхилень** показників Прогнозу від показників, схвалених у попередньому бюджетному періоді
- ❑ **факторів, що вплинули на зміну показників Прогнозу, та наслідки такого впливу.**

В текстовій частині Прогнозу надається інформація про:

- ❖ *загальні показники доходів (з міжбюджетними трансфертами) і фінансування* місцевого бюджету
- ❖ *повернення кредитів* до місцевого бюджету
- ❖ *загальні граничні показники видатків (з міжбюджетними трансфертами) та надання кредитів* з місцевого бюджету

Показники
відображаються у
додатку 1 до Прогнозу

Додаток 1 «Загальні показники бюджету»

- ❑ Підсумкові дані за розділом І (*загальні показники надходжень*) та розділом ІІ (*загальні граничні показники видатків та надання кредитів*) **повинні бути збалансовані** по роках, окремо по загальному та спеціальному фондах

Додаток 1 до Типової форми прогнозу: відповідність показникам, відображеним в інших додатках

- ❑ Показники **доходів** (*з міжбюджетними трансфертами*) **==** підсумковим показникам **додатка 2**
- ❑ Показники **фінансування** **==** підсумковим показникам **додатка 3**
- ❑ Показники **видатків** (*з міжбюджетними трансфертами*) **==** підсумковим показникам **додатка 6**
- ❑ Показники повернення та надання **кредитів** **==** відповідним показникам **додатка 8**

Врахування положень та показників, визначених Прогнозом, схваленим у попередньому бюджетному періоді

У разі наявності відхилень від показників, визначених на відповідні бюджетні періоди прогнозом, схваленим у попередньому бюджетному періоді **надаються пояснення причин такого відхилення та його наслідки** (збільшення/зменшення доходів/видатків).

Відповідно до ст. 75-1 БКУ показники прогнозу можуть відрізнятися від аналогічних показників, визначених у попередньому прогнозі у разі:

- ❖ відхилення оцінки основних прогнозних макропоказників та основних прогнозних показників соціально-економічного розвитку відповідної території, *наприклад, зміна індексу споживчих цін, індексу цін виробників, фонду оплати праці тощо*
- ❖ відхилення показників, визначених рішенням про місцевий бюджет
- ❖ прийняття нових законодавчих та інших нормативно-правових актів, рішень місцевих органів влади, що впливають на показники прогнозу, *наприклад, прийняття цільової програми, зміна ставок місцевих податків і зборів тощо*

Розділ IV - відображається Інформація щодо:

- **нормативно-правових актів**, їх окремих положень, відповідно до яких сформовано дохідну частину
- **впливу на показники доходів місцевого бюджету змін до нормативно-правових актів, змін** в адміністративно-територіальному устрої, зміни місцезнаходження суб'єктів господарювання – платників податків тощо
- **пріоритетні завдання і заходи**, що спрямовані на збільшення податкової бази, та очікувані результати їх реалізації
- **основних бюджетоутворюючих платників** податків до місцевого бюджету
- **прогнозних втрат** місцевого бюджету внаслідок наданих пільг зі сплати податків та зборів
- **інших положень та показників**, які стосуються цього розділу прогнозу

Практичні підходи до прогнозування доходів - загальні вимоги:

- **розрахунок здійснює місцевий фінансовий орган**, з урахуванням розмежування податків між рівнями бюджетів, визначеного БКУ
- **базовими для розрахунку є** обсяги доходів у розрізі їх видів у звітних та поточному бюджетних періодах
- **розрахунок здійснюється відповідно до норм законодавства**, що регулює справляння відповідних податків та зборів (*перелік параметрів і чинників, які враховуються при розрахунку окремих видів доходів, наведено далі*)
- **розрахунок доходів в частині власних надходжень бюджетних установ** здійснюється відповідно до положень п. 17 Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ (*постанова КМУ від 28.02.2002 №228*)

ВАЖЛИВО ЗНАТИ

Інформація, необхідна для прогнозування доходів, надається органами, що контролюють справляння надходжень до бюджету

В текстовій частині Прогнозу надається інформація про:

- **податкову базу бюджету, перспективи її розвитку** ⇒ перелік основних бюджетоутворюючих платників податків до бюджету, структура податкової бази, тенденції змін їх кількості та структури в середньостроковому періоді
- **структуру та динаміку доходів** ⇒ надається характеристика: структури дохідної бази бюджету, її зміни в середньостроковому періоді; основних бюджетоутворюючих податків і зборів та їх динаміка
- **фактори, що мають вплив на зміну показників доходів** ⇒ наприклад, зміни до нормативно-правових актів, в т. ч. в частині адміністрування податків та зборів; міграція платників податків; зміна розмірів соціальних стандартів (*мінімальна зарплата, прожитковий мінімум*), реформування окремих галузей (*медицини, освіти*) тощо

В текстовій частині Прогнозу надається інформація про:

- **прогнозні втрати місцевого бюджету** ⇒ внаслідок наданих пільг зі сплати податків та зборів, наявності/списання податкового боргу
- **пріоритетні завдання і заходи спрямовані на збільшення податкової бази та залучення додаткових надходжень** ⇒ зміна кількості платників податків, робочих місць, зареєстрованих ФОП, проведення інвентаризації земельних ділянок та нормативно-грошової оцінки земель
- **результати, які очікується досягти в результаті реалізації пріоритетних завдань та заходів** ⇒ кількісні та якісні показники, які характеризують ріст податкових надходжень. *Наприклад*, збільшення доходів у розрізі їх видів, зменшення податкового боргу (у %)

Параметри та чинники, які враховуються при визначенні прогнозного обсягу доходів:

ПДФО

- витрати на оплату праці
- сума податку із соціальних пільг
- сума податку, що підлягає поверненню платнику у зв'язку з нарахуванням податкової знижки
- ставка оподаткування
- **розміри:** мінімальної заробітної плати, посадового окладу працівника I тарифного розряду ЄТС, прожиткового мінімуму для працездатних осіб
- **індекс споживчих цін**
- податковий борг, надмірно сплачений обсяг ПДФО

Приклад розрахунку податку на доходи фізичних осіб

№ п/п	Показник	2019 рік (звіт)	2020 рік (поточний)	2021 рік (прогноз)	2022 рік (прогноз)	2023 рік (прогноз)
6	Індекс споживчих цін, %	109,8	107,4	106,0	105,7	105,3
7	Суми витрат, що включаються до складу податкового кредиту (декларація про доходи)	262478	281901	298815	315848	332588
8	Сума податку, що підлягає поверненню платнику у зв'язку з нарахуванням податкової знижки	47246	50742	53787	56853	59866
9	Сума податку на доходи фізичних осіб з урахуванням втрат від застосування податкової знижки (р.5-р.8)	38596209	42748968	46681971	50278465	53494877
10	Темп росту надходжень податку на доходи фізичних осіб із доходів платника іншого ніж заробітна плата	x	102	102	100	100
11	Надходження податку на доходи фізичних осіб із доходів платника іншого ніж заробітна плата	23019815	23512808	24016599	24019965	24023534
12	Темп росту надходжень податку на доходи фізичних осіб за результатами річного декларування	x	217	46	100	100
13	Надходження податку на доходи фізичних осіб за результатами річного декларування	311148	675000	312000	313000	314000
14	Всього податку на доходи фізичних осіб (р.9+р.11+р.13)	61927172	66936776	71010570	74611430	77832411
15	Податок на доходи фізичних осіб бюджету (з урахування відсотку зарахування - 15% для обласних бюджетів; 60% - для інших)	37156303	40162065	42606342	44766858	46699447
16	Податковий борг за податковими зобов'язаннями					
17	Надмірно сплачені податкові зобов'язання					
18	РАЗОМ податок на доходи фізичних осіб (р.15+р.16-р.17)	37156303	40162065	42606342	44766858	46699447

Приклад розрахунку податку на доходи фізичних осіб

№ п/п	Показник	2019 рік (звіт)	2020 рік (поточний)	2021 рік (прогноз)	2022 рік (прогноз)	2023 рік (прогноз)
6	Індекс споживчих цін, %	109,8	107,4	106,0	105,7	105,3
7	Суми витрат, що включаються до складу податкового кредиту (декларація про доходи)	262478	281901	298815	315848	332588
8	Сума податку, що підлягає поверненню платнику у зв'язку з нарахуванням податкової знижки	47246	50742	53787	56853	59866
9	Сума податку на доходи фізичних осіб з урахуванням витрат від застосування податкової знижки (р.5-р.8)	38596209	42748968	46681971	50278465	53494877
10	Темп росту надходжень податку на доходи фізичних осіб із доходів платника іншого ніж заробітна плата	x	102	102	100	100
11	Надходження податку на доходи фізичних осіб із доходів платника іншого ніж заробітна плата	23019815	23512808	24016599	24019965	24023534
12	Темп росту надходжень податку на доходи фізичних осіб за результатами річного декларування	x	217	46	100	100
13	Надходження податку на доходи фізичних осіб за результатами річного декларування	311148	675000	312000	313000	314000
14	Всього податку на доходи фізичних осіб (р.9+р.11+р.13)	61927172	66936776	71010570	74611430	77832411
15	Податок на доходи фізичних осіб бюджету (з урахування відсотку зарахування - 15% для обласних бюджетів; 60% - для інших)	37156303	40162065	42606342	44766858	46699447
16	Податковий борг за податковими зобов'язаннями					
17	Надмірно сплачені податкові зобов'язання					
18	РАЗОМ податок на доходи фізичних осіб (р.15+р.16-р.17)	37156303	40162065	42606342	44766858	46699447

Параметри та чинники, які враховуються при визначенні прогнозного обсягу доходів:

податок на майно

- площа об'єктів житлової та нежитлової нерухомості, в тому числі їх часток, в розрізі фізичних та юридичних осіб
- ставки податку, встановлені відповідною місцевою радою
- розмір мінімальної заробітної плати
- зміна площі об'єктів житлової та нежитлової нерухомості, в тому числі їх часток, в розрізі фізичних та юридичних осіб у минулих роках
- податковий борг, надмірно сплачений обсяг податку

Приклад розрахунку податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки

№	Код	Найменування показника	2019 рік (звіт)	2020 рік (поточний)	2021 рік (прогноз)	2022 рік (прогноз)	2023 рік (прогноз)
1.		Мінімальна заробітна плата, встановлена на 1 січня відповідного року	3723	4173	4723	5003	5290
2.	18010100	Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений юридичними особами, які є власниками об'єктів житлової нерухомості	4798	5401	6121	6496	6869
2.1		ставка, % від мінімальної заробітної плати	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
2.2		площа об'єктів житлової нерухомості	1,074	1,079	1,080	1,082	1,082
3.	18010200	Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений фізичними особами, які є власниками об'єктів житлової нерухомості	13421	15615	17502	19809	20984
3.1		ставка, % від мінімальної заробітної плати	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
3.2		площа об'єктів житлової нерухомості	3,495	3,495	3,495	3,495	3,495
4.	18010300	Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений фізичними особами, які є власниками об'єктів нежитлової нерухомості	45097	52300	59226	62798	66464
4.1		ставка, % від мінімальної заробітної плати	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
4.2		площа об'єктів нежитлової нерухомості	10,094	10,444	10,450	10,460	10,470
5.	18010400	Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений юридичними особами, які є власниками об'єктів нежитлової нерухомості	317474	365265	413395	437903	463023
5.1		ставка, % від мінімальної заробітної плати	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
5.2		площа об'єктів нежитлової нерухомості	71,061	72,933	72,940	72,940	72,940
6.		ВСЬОГО податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки (р.2+р.3+р.4+5)	380791	438581	496245	527005	557339
7.		Податковий борг за податковими зобов'язаннями (18010400)	45				
8.		Надмірно сплачені податкові зобов'язання (18010400)	66				
9.		РАЗОМ податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки (р.6+р.7-р.8)	380770	438581	496245	527005	557339

Параметри та чинники, які враховуються при визначенні прогнозного обсягу доходів:

плата за землю

- нормативна грошова оцінка земельних ділянок з урахуванням коефіцієнта індексації
- площа земель, нормативну грошову оцінку яких проведено/не проведено
- площа земель в розрізі фізичних та юридичних осіб
- ставки земельного податку, встановлені відповідною місцевою радою
- розміри орендної плати, встановлені у договорах оренди
- результати інвентаризації земельних ділянок, наданих у користування та/або придбаних у власність, та перегляду укладених договорів оренди землі
- податковий борг, надмірно сплачений обсяг плати за землю

Приклад розрахунку податку плати за землю

№	Код	Найменування показника	2019 рік (звіт)	2020 рік (поточний)	2021 рік (прогноз)	2022 рік (прогноз)	2023 рік (прогноз)
1.		Індекс споживчих цін	109,8	107,4	106,0	105,7	105,3
2.		Площа земель, нормативно-грошову оцінку яких проведено	39520	39520	39520	39520	39520
3.		Площа земель, нормативно-грошову оцінку яких не проведено	6980	6980	6980	6980	6980
4.	18010500	Земельний податок з юридичних осіб	1940930	2246603	2246603	2246603	2246603
4.1		кількість платників	20	22	22	22	23
4.2		площа земель	9796	11339	11339	11339	11339
5.	18010600	Орендна плата з юридичних осіб	4498359	4617856	4616145	4616145	4616145
5.1		кількість платників	47	48	48	48	48
5.2		площа земель	22704	23300	23300	23300	23300
6.	18010700	Земельний податок з фізичних осіб	1216488	1343288	1346260	1347250	1347250
6.1		кількість платників	2640	2680	2690	2695	2695
6.2		площа земель	6140	6780	6795	6800	6800
7.	18010900	Орендна плата з фізичних осіб	1557304	1816062	1816854	1817845	1818836
7.1		кількість платників	3382	3600	3601	3602	3603
7.2		площа земель	7860	9166	9170	9175	9180
8.		Податковий борг за податковими зобов'язаннями, всього, в т.ч.	844				
	18010800	Реструктурована сума заборгованості з плати за землю					
9.		Надмірно сплачені податкові зобов'язання (18010600)	292				
10.		ВСЬОГО плата за землю (4+5+6+7+8-9)	9213633	10023808	10025862	10027843	10028834

Параметри та чинники, які враховуються при визначенні прогнозного обсягу доходів:

Єдиний податок

- кількість платників єдиного податку I, II, III, IV груп в розрізі фізичних та юридичних осіб
- ставки єдиного податку, встановлені відповідною місцевою радою
- розміри прожиткового мінімуму для працездатних осіб (I група), мінімальної заробітної плати (II група)
- площа с/г угідь та/або земель водного фонду, що використовується с/г товаровиробниками, у яких частка с/г товаровиробництва за попередній звітний рік становить не менше 75% (IV група)
- площа сільськогосподарських угідь та/або земель водного фонду у власності та/або користуванні членів фермерського господарства (IV група)
- нормативна грошова оцінка 1 га с/г угідь з урахуванням коефіцієнта індексації (IV група)
- індекс споживчих цін (IV група)
- податковий борг, надмірно сплачений обсяг єдиного податку

Приклад розрахунку єдиного податку

№	Код	Найменування показника	2019 рік (звіт)	2020 рік (поточний)	2021 рік (прогноз)	2022 рік (прогноз)	2023 рік (прогноз)
1.		Прожитковий мінімум для працездатних осіб на 1 січня	1762	1921	2102	2270	2445
2.		Мінімальна заробітна плата	3723	4173	4723	5003	5290
3.		Індекс споживчих цін, %	109,8	107,4	106,0	105,7	105,3
4.		Коефіцієнт індексації нормативно грошової оцінки 1 га с/г угідь (відповідно до норм податкового законодавства)	1	1	1	1	1
5.	18050300	Єдиний податок з юридичних осіб	256231	275192	291704	308331	324672
5.1		3 група платників – обсяг податку (грн)	256231	275192	291704	308331	324672
5.1.1		– кількість платників (ос.)	43	43	43	43	43
6.	18050400	Єдиний податок з фізичних осіб (р.6.1+р.6.2+р.6.3)	2990433	3239598	3482989	3686474	3888903
6.1		1 група платників – обсяг податку (грн)	122635	133702	146299	157992	170172
6.1.1		– кількість платників (ос.)	58	58	58	58	58
6.1.2		– ставка (%)	10	10	10	10	10
6.2		2 група платників – обсяг податку (грн)	552195	618939	700515	742045	784613
6.2.1		– кількість платників (ос.)	103	103	103	103	103
6.2.2		– ставка (%)	12	12	12	12	12
6.3		3 група платників – обсяг податку (грн)	2315603	2486957	2636175	2786437	2934118
6.3.1		– кількість платників (ос.)	152	152	152	152	152
7.	18050500	ЄП з с/г товаровиробників, у яких частка с/г товаровиробництва за попередній податковий рік дорівнює або перевищує 75 %, та площа с/г угідь та/або земель водного фонду у власності та/або користуванні членів фермерського господарства	10568899	10417700	10990288	11582072	12173857
7.1		4 група платників – обсяг податку (грн.)	10568899	10417700	10990288	11582072	12173857
7.1.1		– площа с/г угідь та/або земель водного фонду (га)	250	246	260	274	288
8.	18050000	ВСЬОГО єдиний податок (р.5+р.6+р.7)	13815563	13932490	14764981	15576877	16387432
9.		Податковий борг за податковими зобов'язаннями (18050500)	53				
10.		Надмірно сплачені податкові зобов'язання (18050500)	1368				
11.		РАЗОМ єдиний податок (р.8+р.9-р.10)	13814249	13932490	14764981	15576877	16387432

Основні джерела інформації для визначення прогностного обсягу доходів:

- Бюджетна декларація** – в частині прожиткового мінімуму для працездатних осіб, мінімальної заробітної плати, індексу споживчих цін
- Програма соціально-економічного розвитку території** – в частині фонду оплати праці
- рішення ОМС про ставки місцевих податків**
- звіти Казначейства** – в частині надходжень податків у звітному та поточному періодах
- інформація територіальних органів ДПС щодо:**
 - нарахування і сплати ПДФО
 - кількості платників в розрізі I, II, III груп
 - площі с/г угідь та/або земель водного фонду
 - податкових декларацій та податкових повідомлень-рішень
 - податкового боргу, надмірно сплаченого обсягу податків

ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ РОЗДІЛУ IV

Показники прогностичних обсягів доходів відображаються у додатку 2 до Прогнозу в розрізі загального і спеціального фондів та видів надходжень за роками середньострокового періоду (з деталізацією до четвертого рівня ієрархії)

Додаток 2 «Показники доходів бюджету»

□ Додаток 2 складається з трьох розділів:

розділ I - доходи (без урахування міжбюджетних трансфертів)

розділ II - трансферти з державного бюджету

розділ III - трансферти з інших місцевих бюджетів

Додаток 2 до Типової форми прогнозу: відповідність показникам, відображеним в інших додатках

□ Підсумкові показники додатка 2 == показникам доходів розділу I додатка 1

□ Показники розділу II та III додатка 2 == підсумковим показникам додатка 11

Розділ V - відображається Інформація щодо:

⇒ показників фінансування:

- показники дефіциту (профіциту) місцевого бюджету та аналіз інформації щодо ендогенних чинників, які обумовлюють їх наявність
- обґрунтування доцільності залучення додаткового фінансового ресурсу до бюджету (здійснення запозичень)
- очікувані результати (економічний ефект) від здійснення запозичень

⇒ показників місцевого боргу

- структура боргу
- оцінка (з розрахунками) щодо спроможності бюджету погасити місцевий борг та виконувати гарантійні зобов'язання
- строки погашення боргу
- заходи з управління місцевим боргом із зазначенням документу, яким їх затверджено чи планується затвердити

⇒ показників гарантованого боргу і надання місцевих гарантій

- показники боргу, гарантованого Автономною Республікою Крим, обласною радою чи територіальною громадою міста, на кінець кожного з років середньострокового періоду
- плановані обсяги надання місцевих гарантій (за роками) з обґрунтуваннями доцільності їх надання
- заходи з управління місцевим боргом із зазначенням документу, яким їх затверджено чи планується затвердити

фінансування бюджету:

- **фінансування бюджету** ⇒ наприклад, передача коштів із загального фонду до бюджету розвитку, запозичення
- **обґрунтування доцільності запозичень** ⇒ надається перелік завдань, які вирішуються, об'єктів, на які спрямовуються кошти
- **умови запозичень** ⇒ вид, розмір, валюта, строк, відсотки за користування запозиченням
- **очікувані результати** ⇒ охарактеризувати економічний ефект від здійснення запозичень

Показники
відображаються у
додатку 3 до Прогнозу

Додаток 3 «Показники фінансування бюджету»

□ Додаток 2 складається з двох розділів:

розділ I - фінансування за типом кредитора

розділ II - фінансування за типом боргового зобов'язання

Підсумкові показники розділу I та розділу II повинні відповідати одне одному

Додаток 3 до Типової форми прогнозу: відповідність показникам, відображеним в інших додатках

□ Підсумкові показники **додатка 2** == показникам фінансування розділу I додатка 1

- **передача коштів** у загальному фонді відображається із знаком «мінус», у спеціальному – із знаком «плюс»
- **взяття зобов'язань** за операціями відображається із знаком «плюс», погашення – із знаком «мінус»

місцевий борг:

- **характеристика боргу** ➡ за типом кредитора (*банки, міжнародні фінансові організації тощо*), боргового зобов'язання (*довго-, середньо-, коротко- строкові*), за формою (*облігації, кредит, позика*)
- **характеристика спроможності погасити борг** ➡ надаються обґрунтування з розрахунками спроможності своєчасно виконувати умови угод щодо погашення боргу
- **управління місцевим боргом** ➡ зазначити цілі та завдання з управління місцевим боргом

Показники
відображаються у
додатку 4 до Прогнозу

Додаток 4 «Показники місцевого боргу»

- Відображаються показники внутрішнього та зовнішнього боргу
- Показники зазначаються в національній валюті
- Борг в іноземній валюті зазначається у відповідних грошових одиницях та у гривневому еквіваленті по курсу НБУ

Обсяг місцевого боргу відображається на кінець звітного періоду

гарантований борг, надання гарантій:

- **характеристика гарантованого боргу** ⇒ зазначається обсяг боргу (у іноземній валюті та національній валюті за курсом), його структура
- **надання місцевих гарантій** ⇒ зазначається інформація щодо прогнозних обсягів надання гарантій за типом кредитора
- **доцільність надання гарантій** ⇒ надається інформація щодо вартості інвестиційного проєкту, на реалізацію якого комунальне підприємство залучило кредит та економічний ефект від реалізації проєкту

ВАЖЛИВО ЗНАТИ

Кошти на виконання гарантійних зобов'язань з платежів передбачаються у відповідному бюджетному періоді, у якому настає термін сплати, у обсягах:

- за договорами, за якими вже настав гарантійний випадок - **в обсязі платежів**
- за іншими договорами - **не менше 50% сум платежів**

Показники
відображаються у
додатку 5 до Прогнозу

Додаток 5 «Показники гарантованого Автономною Республікою Крим, обласною радою чи територіальною громадою міста боргу і надання місцевих гарантій бюджету»

- ❑ Додаток 2 складається з двох розділів:
 - розділ I - гарантований борг (на кінець періоду)
 - розділ II - надання місцевих гарантій

- ❑ Показники внутрішнього гарантованого боргу / місцевих гарантій зазначаються в національній валюті

- ❑ Показники зовнішнього гарантованого боргу / місцевих гарантій в іноземній валюті зазначаються у відповідних грошових одиницях та у гривневому еквіваленті згідно з курсом НБУ

Розділ VI - відображається Інформація щодо:

норм бюджетного і галузевого законодавства, основних соціальних стандартів та інших показників економічного і соціального розвитку України та відповідної території, на основі яких здійснено формування видаткової частини місцевого бюджету

цілей державної політики у відповідній сфері, реалізацію яких здійснюватимуть ГРК місцевого бюджету в середньостроковому періоді та показники їх досягнення

тенденцій змін у напрямках діяльності, які плануються у середньостроковій перспективі, та їх обґрунтування

підстав та доцільності надання кредитів;
соціального та економічного ефекту, який очікується отримати;
термінів та обсягів повернення кредитів

очікуваних результатів від реалізації запланованих завдань (надаються кількісні та якісні показники, що характеризують підвищення рівня надання послуг)

пріоритетних завдань та заходів, які планується здійснити у рамках забезпечення функціонування та розвитку галузей бюджетної сфери (*державне управління, освіта, соцзахист та забезпечення, культура, спорт*) та інших сфер діяльності у середньостроковій перспективі

змін у мережі бюджетних установ та закладів, структурі та чисельності їх працівників, кількості споживачів публічних послуг та їх вплив на показники видатків

завдань та напрямів діяльності, за якими буде продовжено роботу

врахування гендерних аспектів з метою зменшення гендерних розривів, послаблення негативних та посилення позитивних тенденцій у відповідній сфері/галузі з точки зору забезпечення гендерних потреб та задоволення гендерних інтересів

інших положень та показників, які стосуються цього розділу Прогнозу

Цілі державної політики ГРК в середньостроковому періоді, показники їх досягнення

Цілі державної політики – це коло бажаних результатів або того, що має бути досягнуто реалізацією політики у відповідній сфері. Цілі визначаються ГРК для кожної галузі відповідно до пріоритетів державної політики, визначених у стратегічних документах розвитку країни та громади (*приклад наведений далі*)

Показники результату - це кількісні та якісні показники, які характеризують рівень досягнення ГРК цілей бюджетної політики, дають можливість найбільш повно оцінити діяльність ГРК та стан галузей (сфер його діяльності) у середньостроковій перспективі (*приклад наведений далі*)

Пріоритетні завдання та заходи у відповідних сферах – дії, які планується здійснити у рамках забезпечення функціонування та розвитку галузей бюджетної сфери (*наприклад*, організація підвозу учнів, придбання сучасних засобів для кабінетів з базових дисциплін, збільшення наповненості класів тощо)

Приклад цілей державної політики та показників їх досягнення в освіті

№	Цілі державної політики та місцевого розвитку	Показники досягнення цілей
1.	Формування оптимальної мережі закладів освіти, організація їх матеріального та фінансового забезпечення	<p>відкриття, реорганізація закладів освіти, од.</p> <p>придбання шкільних автобусів, од.</p> <p>придбання сучасного обладнання (мультимедійне обладнання, навчальні кабінети тощо), од.</p> <p>відсоток охоплення дітей дошкільною освітою, %</p>
2.	Охоплення освітою осіб з особливими освітніми потребами	<p>кількість створених інклюзивно-ресурсних центрів, класів од.</p> <p>кількість осіб з особливими освітніми потребами, які отримують державну підтримку, од.</p>
3.	Надання якісної освіти	<p>кількість педагогічних працівників освіти, які пройшли підвищення кваліфікації, ос.</p> <p>кількість вчителів, які взяли участь у сертифікації, ос.</p> <p>кількість учнів, які взяли участь в обласних, всеукраїнських та міжнародних олімпіадах, конкурсах, ос.</p> <p>відсоток учнів, які отримали 170-200 балів при здачі ЗНО, %</p>

В текстовій частині Прогнозу надається інформація про:

структуру та динаміку показників

характеристика структури граничних показників в розрізі ГРК та функціональної класифікації видатків і кредитування, їх динаміка в середньостроковому періоді

характеристику показників кредитування

підстави надання кредитів та місцевих гарантій (*рішення місцевої ради про затвердження програми з кредитування, про надання місцевих гарантій*), обґрунтування доцільності їх надання, економічний ефект, який очікується отримати

гендерні аспекти

інтегрування ґендерного підходу в бюджетний процес громади, врахування результатів ґендерного аналізу бюджетних програм, які готуються ГРК, в прогнозі бюджету

фактори, що впливають на обсяги показників

результати впливу на показники змін: до НПА, у мережі бюджетних установ, у структурі та чисельності їх працівників, кількості споживачів публічних послуг, суб'єктів кредитування та господарювання комунального сектору економіки тощо

Основні етапи визначення граничних показників

Місцевий
фінансовий
орган

- визначає орієнтовні граничні показники видатків бюджету та надання кредитів з бюджету (*основні підходи наведені далі*)
- розробляє інструкції з підготовки пропозицій до прогнозу
- доводить до ГРК інструкції та орієнтовні граничні показники видатків бюджету та надання кредитів з бюджету

Головні
розпорядники
коштів

- проводять розподіл доведених фінансовим органом орієнтовних граничних показників між бюджетними програмами
- здійснюють розрахунок обсягу видатків та надання кредитів (*загальні вимоги до розрахунку наведено далі*)
- готують та подають МФО пропозиції до прогнозу бюджету

Місцевий
фінансовий
орган

- здійснює аналіз пропозицій до прогнозу бюджету, наданих ГРК
- керівник МФО приймає рішення про включення пропозицій ГРК до прогнозу місцевого бюджету

Основні підходи до розрахунку орієнтовних граничних показників

ВАЖЛИВО

✓ **Фінансовий орган визначає орієнтовні граничні показники:**

- в межах фінансового ресурсу бюджету (*обсягу надходжень до бюджету*)
- в розрізі галузей бюджетної сфери та ГРК

- ✓ **Базовими для розрахунку орієнтовних граничних показників є видатки у звітному та поточному бюджетних періодах**
- ✓ **При розрахунку орієнтовних граничних показників враховуються:**
 - *темпи росту макропоказників* (наприклад, індексу споживчих цін, індексу цін виробників) та **соціальних стандартів** (наприклад, мінімальної заробітної плати, прожиткового мінімуму) у середньостроковому періоді
 - *зміни до бюджетного та галузевого законодавства* (наприклад, реформи в галузях)
 - *затвердження нових місцевих програм*
 - *видатки, що мають періодичний характер* (наприклад, видатки на підготовку та проведення місцевих виборів, капітальні інвестиції)
 - платежі, пов'язані з виконанням гарантійних зобов'язань обласної/міської **відображаються як надання кредитів** з бюджету в обсягах платежів, **термін сплати** яких настав та в обсягах 50% платежів - термін сплати яких настає у відповідному бюджетному періоді

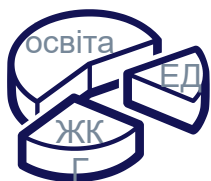
Граничні показники видатків та кредитування місцевого бюджету:

Відображаються у додатках 6, 7, 8 за загальним та спеціальним фондами бюджету за роками середньострокового періоду:

у розрізі **головних розпорядників бюджетних коштів** (визначаються відповідно до ст. 22 БКУ)

за **Типовою програмною класифікацією видатків та кредитування бюджету** (освіта, економічна діяльність, житлово-комунальне господарство, духовний та фізичний розвиток тощо)

Додаток 6 «Граничні показники видатків бюджету та надання кредитів з бюджету головним розпорядникам коштів»

- Показники відображаються у розрізі головних розпорядників коштів без деталізації за бюджетними програмами

Додаток 6 до Типової форми прогнозу: відповідність показникам, відображеним в інших додатках

- Підсумкові показники **додатка 6 ==** підсумковим показникам видатків **додатка 7 +** показники надання кредитів **додатка 8**
- Підсумкові показники **додатка 6 ==** показникам видатків **розділу II додатка 1**

Додаток 7 «Граничні показники видатків бюджету за Типовою програмною класифікацією видатків та кредитування місцевого бюджету»

- Граничні показники видатків відображаються за ТПКВКМБ без детального розподілу за бюджетними програмами та **без розділу «Кредитування»**
- Міжбюджетні трансферти іншим місцевим бюджетам зазначаються без розподілу за видами та бюджетними програмами
- Окремим рядком виділяється реверсна дотація

Додаток 7 до Типової форми прогнозу: відповідність показникам, відображеним в інших додатках

- Підсумкові показники видатків **додатка 7 ==** обсягу видатків (з міжбюджетними трансфертами) у **розділі I додатка 1**
- Показники міжбюджетних трансфертів **додатка 7 ==** підсумковим показникам **додатка 12**

Додаток 8 «Граничні показники кредитування бюджету за Типовою програмною класифікацією видатків та кредитування місцевого бюджету»

- ❑ Відображаються показники повернення / надання кредитів за групуючими кодами ТПКВКМБ

Додаток 8 до Типової форми прогнозу: відповідність показникам, відображеним в інших додатках

- ❑ Показники повернення кредитів у додатку 8 == показникам повернення кредитів у розділі I додатка 1
- ❑ Показники надання кредитів у додатку 8 == показникам надання кредитів у розділі II додатка 1

Параметри та чинники, які враховуються при визначенні прогнозного обсягу видатків на:

оплату праці

- фонд оплати праці, його структура та динаміка за ряд років
- середньорічна штатна чисельність працівників бюджетних установ, зміни в її динаміці та структурі в середньостроковому періоді
- розмір середньої заробітної плати
- розмір мінімальної заробітної плати та посадового окладу працівника I-го тарифного розряду ЄТС, встановлених на 1 січня відповідного року
- розміри посадових окладів посадових осіб місцевого самоврядування та інших працівників у відповідних сферах
- індексація заробітної плати
- розмір нарахувань на фонд оплати праці (*сплата єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, нарахованого відповідно до законодавства*)

Параметри та чинники, які враховуються при визначенні прогнозного обсягу видатків на:

виплату допомог, стипендій, соціальних виплат

- фактичні видатки на виплату допомог, стипендій та інших соціальних виплат та їх структура за ряд років
- контингент отримувачів допомог, стипендій та інших соціальних виплат та їх структура за ряд років
- розмір стипендії, допомог, виплат
- індекс споживчих цін

оплату енергоносії в

- фактичні видатки на оплату енергоносіїв у звітному та поточному році
- фактичне споживання енергоносіїв (в натуральних показниках)
- структура у розрізі видів енергоносіїв
- діючі тарифи на енергоносії, їх динаміка
- середні коефіцієнти зростання тарифів за видами енергоносіїв (індекс цін виробників)

ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ РОЗДІЛУ VI

Параметри та чинники, які враховуються при визначенні прогнозного обсягу видатків на:

інші поточні видатки

- фактичні обсяги відповідних видатків за ряд років
- кількість споживачів послуг (жителі, учні, діти)
- кількість днів харчування
- середня вартість харчування, медикаментів на 1 особу в день
- кількість діто-днів, ліжко-днів
- середні видатки на 1 одержувача послуги

капітальні видатки

- поточний стан забезпеченості обладнанням та предметами довгострокового користування
- наявність кошторисної документації на проведення капітального ремонту, акти та заключення відповідних органів, які підтверджують аварійність споруд та будівель
- пріоритети розвитку, визначені регіональними/місцевими програмами економічного і соціального розвитку території, цільовими програмами в частині реалізації інвестиційних проєктів
- рівень будівельної готовності об'єктів, джерела фінансування
- наявність проектно-кошторисної документації, експертиза якої проведена, відповідність вартості будівельних робіт затвердженим державним будівельним нормативам

Основні джерела інформації для визначення прогнозного обсягу видатків:

- Бюджетна декларація (в частині розміру мінімальної заробітної плати та посадового окладу працівника I-го тарифного розряду ЄТС, розміру прожиткового мінімуму, коефіцієнтів росту тарифів на енергоносії, індекс споживчих цін, індекс цін виробників, тощо)
- Прогноз економічного і соціального розвитку України / території на відповідні роки
- Звіти Казначейства за поточний та попередні бюджетні періоди
- Інформація Державної служби статистики
- Зведення по мережі, штатах і контингентах установ, що фінансуються з місцевих бюджетів
- Нормативно-правові акти, які регулюють питання з оплати праці, у сфері визначення допомог, стипендій, інших соціальних виплат, тарифів на енергоносії та комунальні послуги
- Інструкція про порядок нарахування і сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (наказ МФУ від 20.04.2015 № 449)
- **Офіційна звітність** щодо фактичних обсягів споживання енергоносіїв та комунальних послуг

Розділ VII - відображається Інформація щодо:

пріоритетів розвитку, визначених місцевими/цільовими програмами в частині реалізації інвестиційних проєктів

надходжень та витрат бюджету розвитку

обсягів капітальних вкладень у розрізі інвестиційних проєктів

мети, цілі капітальних інвестицій та очікуваних соціально-економічних результати від їх здійснення

Показники
відображаються у
додатках 9 та 10 до
Прогнозу

В текстовій частині Прогнозу надається характеристика:

- ❑ **мети, цілей капітальних вкладень та очікуваних соціально-економічних результатів** від здійснення капітальних вкладень
- ❑ **обсягів, динаміки та структури** показників бюджету розвитку за джерелами надходжень (наприклад, кошти місцевого бюджету, субвенції з державного бюджету, місцеві запозичення)
- ❑ **напрямків спрямування** орієнтовних обсягів витрат (наприклад, покращення матеріально-технічної бази бюджетних установ, реалізація інвестиційних проєктів, погашення місцевого боргу тощо)
- ❑ **обсягів капітальних** вкладень у розрізі інвестиційних проєктів
- ❑ **джерел їх фінансування** (наприклад, субвенція на соціально-економічний розвиток, кошти місцевого бюджету тощо)
- ❑ **напрямів спрямування** (наприклад, будівництво установ соціально-культурної сфери, реконструкція об'єктів інфраструктури тощо)

Мета капітальних вкладень

Мета визначає вигоди, яких очікується досягти у середньостроковій та довгостроковій перспективі завдяки створенню (придбанню), реконструкції, оновленню матеріально-технічної бази установ, підприємств.

Наприклад: підвищення якості надання публічних послуг жителям громади; підвищення комфорту проживання на території громади.

Цілі капітальних вкладень

Цілі характеризують результати капітальних вкладень, які забезпечать досягнення мети капітальних вкладень.

Наприклад: доступність жителів до адміністративних послуг через функціонування центру надання адміністративних послуг.

Очікувані результати

Очікувані результати - критерії, за якими оцінюється досягнення соціально-економічного розвитку від здійснення капітальних вкладень.

Наприклад: отримання адміністративних послуг на території громади

Основні підходи до визначення прогностичних обсягів:

капітальних видатків (придбання обладнання, капремонт) враховується:

- поточний стан забезпеченості обладнанням, предметами довгострокового користування
- наявність кошторисної документації на проведення капремонту
- акти та заключення відповідних органів, які підтверджують аварійність споруд та будівель

капітальних вкладень на реалізацію інвестиційних проєктів враховується:

- пріоритети розвитку громади
- рівень будівельної готовності об'єктів
- джерела фінансування
- наявність проектно-кошторисної документації, експертиза якої проведена
- відповідність вартості будівельних робіт затвердженим будівельним нормативам (ДБН)

ВАЖЛИВО

Прогностичні обсяги показників бюджету розвитку та капітальних вкладень у розрізі інвестиційних проєктів **визначаються в межах загальних граничних показників видатків**

Додаток 9 «Показники бюджету розвитку»

- Додаток 9 складається з двох розділів:
 - розділ I - Надходження бюджету розвитку
 - розділ II - Витрати бюджету розвитку

Додаток 10 Обсяги капітальних вкладень бюджету у розрізі інвестиційних проектів

- У додатку 10 зазначаються:
 - назва ГРК, відповідального виконавця та бюджетної програми згідно з ТПКВКМБ
 - загальний період реалізації проекту
 - загальна вартість проекту
 - очікуваний рівень готовності проекту на кінець середньострокового періоду

Розділ VIII - відображається інформація щодо:

- **взаємовідносин бюджету** з іншими місцевими бюджетами
- **мети та напрямів** міжбюджетних відносин (*утримання об'єктів спільного користування, забезпечення доступності до якісних публічних послуг тощо*)
- **доцільності та переваг передачі коштів** на здійснення окремих видатків іншій місцевій раді
- **підстав для отримання міжбюджетних трансфертів** з інших місцевих бюджетів та/або надання трансфертів іншим місцевим бюджетам (*рішення місцевої ради, договір, угода про співробітництво тощо*)
- **умови отримання/надання міжбюджетних трансфертів**, відповідно до укладених угод/договорів (*джерела та обсяги фінансування, терміни*)
- **основних критеріїв, які враховуються при визначенні обсягів міжбюджетних трансфертів** (*кількість споживачів послуги, вартість послуги із розрахунку на одного споживача, вартість відповідно до проектно-кошторисної документації, рівень готовності об'єкту тощо*)

Мета міжбюджетних взаємовідносин

- ❑ **мета повинна відображати кінцевий результат**, якого планується досягти в процесі співпраці з іншими місцевими бюджетами.

Напрями міжбюджетних відносин

- ❑ **напрями відображають** сфери, у яких прогнозуються міжбюджетні відносини, та форми їх реалізації

Показники
відображаються у
додатках 11 та 12 до
Прогнозу

Наприклад:

- покращення рівня надання гарантованих послуг жителям громади
- підвищення ефективності використання коштів бюджету

Наприклад:

- утримання об'єктів спільного користування
- виконання інвестиційних програм (проектів)
- утворення комунальних підприємств

**Додаток 11 «Показники міжбюджетних трансфертів з інших бюджетів»
Додаток 12 «Показники міжбюджетних трансфертів іншим бюджетам»**

- ❑ Показники відображаються у додатках за роками середньострокового бюджетного періоду:
 - у розрізі видів трансфертів (дотації, субвенції) та бюджетів
 - окремо за загальним (розділ I) та спеціальним (розділ II) фондами

Додатки 11 і 12 до Типової форми прогнозу: відповідність показникам, відображеним в інших додатках

- ❑ Загальний обсяг міжбюджетних трансфертів у додатку 11 == сумі показників трансфертів, відображених у розділах II та III додатка 2
- ❑ Загальний обсяг міжбюджетних трансфертів у додатку 12 == показникам трансфертів, зазначеним у додатку 7

Розділ IX

- ❖ **Зазначаються інші показники і положення прогнозу місцевого бюджету, необхідні для складання проекту рішення про місцевий бюджет на плановий бюджетний період**
- ❖ **Надається інформація щодо наявності/відсутності додатків до прогнозу місцевого бюджету**

Загальні вимоги до підготовки Прогнозу:

- Усі вартісні показники Прогнозу у національній валюті наводяться у гривнях, з округленням до цілого числа, у іноземній валюті – у відповідних грошових одиницях та у гривневому еквіваленті відповідної грошової одиниці згідно з курсом НБУ
- Коди доходів, видатків, кредитування, фінансування та місцевого боргу повинні відповідати кодам бюджетної класифікації, затвердженої наказом Мінфіну від 14.01.2011 № 11 «Про бюджетну класифікацію» та **Типової програмної класифікації видатків та кредитування місцевих бюджетів**, затвердженої наказом Мінфіну від 20.09.2017 № 793 «Про затвердження складових програмної класифікації видатків та кредитування місцевих бюджетів»
- Код та найменування місцевого бюджету наводяться згідно з довідником місцевих бюджетів, затвердженим Міністерством фінансів України
- Код та найменування ГРК зазначаються згідно з **Типовою відомою класифікацією видатків та кредитування місцевого бюджету**, затвердженою наказом Мінфіну № 793
- Додатки заповнюються та додаються до Прогнозу виключно за наявності інформації, яка міститься у цих додатках

Загальні вимоги до підготовки Прогнозу:

У Прогнозі та документах, які використовуються при його складанні зазначаються дані:

попередній бюджетний період – дані річного звіту за попередній бюджетний період, наданого органами Державної казначейської служби України

поточний бюджетний період – показники, затверджені розписом місцевого бюджету на поточний бюджетний період (з урахуванням усіх внесених змін станом на 01 липня року, що передує плановому)

середньостроковий період – показники за видами доходів та розподіл орієнтованих граничних показників видатків та кредитування місцевого бюджету на плановий бюджетний період, які є основою для складання проєкту рішення про місцевий бюджет, та наступні за плановим два бюджетні періоди

Ministry
of Digital Transformation
of Ukraine

Ministry for Communities and
Territories Development of Ukraine

U-LEAD

З ЄВРОПОЮ

Дякую за увагу!